

למלה
עשר
למלה
עשר
למלה

מאמתי ליש אנד שוערע באשארעליע?
נייט אלס אבא אלמל ריכטיג מי עיר לאטין זלאמני
שביד דעם ברע מאנשונ אעם קול אים נעמל
וויזל פארע ניעדל אים וניקול באדע. וניא אעדיזעלע אלמל
ויעלדע נא יעולאסי אןא ימלל עאלדו אטייטל אלאס יועג צימאדע מריגה אלמל
ואן אטייטל ימלל אלמל
טייטל אעלי אלמל
ימלל אלמל

קטע מתוך הסינארי של ההצגה

החלטתי שזה יהיה בחצר שלנו, חוש בית אלשומר, שהיתה
בטימט מדרש טניור מוסה. זו היתה חצר לא גדולה, בתוכה
גרו 5 משפחות מרובות ילדים. דיברתי עם מספר שכנים,
בפרט אלה שחרום אמור להיות מאחורי הבמה, מעין אחרי
הקלעים, ובמשך הרבה שעות ביתם יהפוך להיות כמקרה.
דיברתי איתם על אמונת ותרבות ועל זה שנערים יהודים
יעשו דבר לא בשגרה, והבטחתי להם שיהנו מתערב הזה.
קיבלתי הסכמה.

באותו זמן עבדתי כמתלמד בבית דפוס בבעלות איש ארמני
בחלב, ובדפוס הנחתי כרטיסים להצגה בתקווה שצילחי
למכור אותם. קבענו תאריך לאחד מערבי אוגוסט 1957.
התחלנו לפרסם תאריך ההצגה. השמועה החלה לעבור
בין הקהילה ומיד החלו להציעם על אבי. איזה רעיונות יש
לבן שלך? הוא גירום לנו בעיות עם השלטון ועם "מכתב
אלתאני": משרד הבטחון. "הוא הולך לגרום להתאספות
גדולה של קהל", וכד'.

כל טענותם לא עזרו. החלטתי עושה את ההצגה ויהי מה!
עכשיו כשהשלימו עם ההחלטה התחלנו בשלב הביצוע.
ראשית יש לדאוג לבמה מתאימה. מזלי היה שאבי היה מוכר
בדים צבעוניים לשמלות. אורכה של תחנית בד 4 מטר. אבי
הסכים לתת לי ליום אחד את כל מלאי קטעי הבדים שיש לו,
וגם ג'וף לניאדו תרם את המלאי שהיה לו.

מתחננו חבלים לרוחב החצר, חבל אחד עד לסוף הבמה
מאחוריה היה חדרם של השכנים, שהפך לאחורי הקלעים,
וחבל שני מרחק של 4 מטר ששימש כמסך לקהל, זה היה
חבל הבמה, משני הצדדים מתחננו חבלים לרוחב, פרטנו על
כל החבלים בדים לאורך, וכך קבלנו במה סגורה ומסך.
קיישנו את הבמה בסמלי הממלכה, השגנו תאורה, מספר
מנורות ענקיות מוסתרות מהקהל בקופסה מצוידת ומכוונת
לבמה. כל אותו יום עסקנו בהנחת החצר ליעודה לאותו ערב.
כל כסא שייכלנו לגינם המשכנים בחצר ובסמטה, הבאנו.
סדרנו מעין מושבים של אולם קולנוע.

אחר הצהריים המשכנו בחזרות אחרונות. איישתי נער
אחד בתור לחשן, במידה ואחד השחקנים שיכח את תפקידו.
התפקיד שלי היה הארוך והמורכב מכולם. זה היה תפקיד ליצן
המלך. 90 אחוז מומן ההצגה הייתי אמור להיות על הבמה.
הזמנתי צלם כדי שתשאר לנו זכרונות מאותו ערב.
שבעה שבוע בערב התחיל לנוהר קהל יהודי ליינון הסימטה.
הרעיון שלי למכור כרטיסים ב-25 גרוש לכרטיס עלה בתוהו.

אנשים נדחפו להכנס ולא היה להם כסף. הגיעו נשים, גברים
וילדים מכל הגילים. האנשים התישבו, ומיד לא נשאר מקום
ישיבה. מאחורי הקהל היה חדר מגורינו שהיו בו ארבעה
חלונות ענקיים. אמי קבלה את מכרינו והושיבה אותם
בחלונות שחיש מהר התמלאו, בפנינת החצר היו מדרגות,
כשלושים וחמש במספר, ששימשו לעליה לבג.
כל המדרגות היו מלאות אנשים, גם הגג היה מלא עד אפס
מקום, וגם בנות הקרובות לחצר שלנו. היו מעל 300 איש
שישבו וחיכו להצגה מבלי לדעת מה תוכנה. הם ידעו רק
דבר אחד, שזו הפעם הראשונה שקורה אירוע מעין זה אצל
היהודים בחלב.

המסך נפתח וההצגה התחילה. הבמה היתה מוארת באור
זרקורים, ולצד הקהל היה חשך. המראה הכללי היה מהמם
ובלתי יאומן, ומרגע שנפתח המסך השתורה שתיקה מוחלטת
בקהל וההצגה התחילה לזרום בסדר מופתי.

בתור שחקן ראשי וגם במאי הייתי צריך בעת המשחק גם לסנן
בשקט מידי פעם הערות לשחקנים, כמו למשל כשהשחקן עושה
את תפקידו כשגבו לקהל, לחשתי לו להסתובב. היו קטעים
קומדיים ומצחיקים מאוד, והקהל התגלגל מצחוק.

ההצגה ארכה למעלה משעתיים. מספר פעמים הייתי צריך
ללכת בתורף תפקידו לאחורי הקלעים, וכמוכונ מיד בדקתי אם
הכל בסדר אצל השחקנים האחרים, ואם כל אחד מוכן לקטע
הבא שלו. לפעמים הייתי תופס את הלחשן שהחזיק את ספר
ההצגה, שמרוב צחוקו החיסטיבי לא עקב בספר ושכח להפוך
את הדפים, ומיד הייתי מעשית אותו.

בסוף ההצגה נסגר המסך והערב הסתיים בהצלחה גדולה.
האנשים צחקו, נהנו ולחצו לנו ידיים. במשך הערב לא הייתה
שום הפרעה והכל הסתיים בשלום.

כל האנשים חזרו לביחם עם מצב רוח מעולה.
חודשים רבים דברו על ההצגה. אחרים ביקשו לעשות עוד
הצגה שכבר הספקתי לכתוב. אבל זה הגיע לרבני הקהילה,
והפעם הם לחצו על אבות הערים באמרו, שלא תמיד יכולים
לצאת מהז בשלום, והתאספותו כזו לא חוקית צריכה רישיון
וכך היה הערב הבילתי שנכח הזה, הצגת התיאטרון הראשונה
והאחרונה בחלב.

